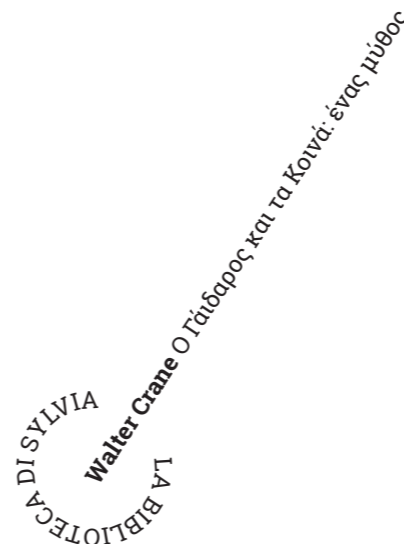
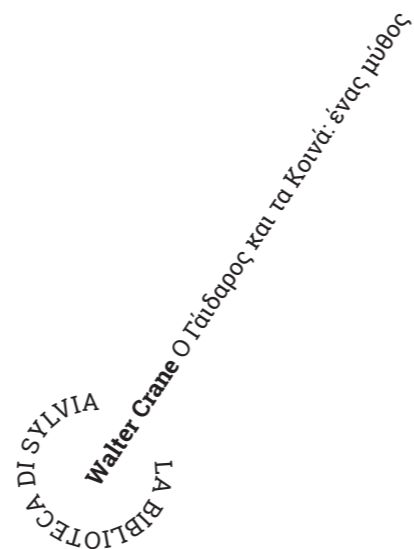

Ο **Walter Crane** [1845–1915] είναι περισσότερο γνωστός ως ένας αφοσιωμένος σοσιαλιστής, συνιδρυτής, μαζί με τον **William Morris**, του Arts & Crafts και πιθανόν ο πιο αναγνωρίσιμος γελοιογράφος του εργατικού κινήματος των τελών του 19ου αιώνα και των αρχών του 20ού. Η επιτυχία των εικόνων του απορρέει από τη μείξη μιας οργανωτικής φαντασίας και συμβόλων, με τη Μητέρα-Γη και τους ανθρώπους πάντοτε στο προσκήνιο και, επιπλέον, με την χαρά της ζωής πάντοτε παρούσα ακόμα κι όταν πραγματεύεται θέματα σαν την αδικία και τον θάνατο, όπως στις διάσημες εικονογραφήσεις του για την Πρωτομαγιά. Αυτό που, συνήθως, δεν είναι γνωστό, είναι ότι ανέπτυξε την τεχνική του εικονογραφώντας παιδικά βιβλία και μάλιστα ήταν τόσο επιδραστικός που άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο γινόταν αντιληπτό το παιδικό βιβλίο και η εικονογράφηση του. Η ιστορία που διαλέξαμε να παρουσιάσουμε «Ο Γάιδαρος και τα Κοινά: ένας μύθος», προέρχεται από το βιβλίο **Cartoons for the Cause 1886-1896** [Γελοιογραφίες για το σκοπό 1886-1896] που μοιράστηκε ως αναμνηστικό στο διεθνές συνέδριο των σοσιαλιστών εργατών και των συνδικάτων το 1896 στο Λονδίνο και φανερώνει με τον καλύτερο τρόπο αυτή τη διπλή σχέση. Ο Walter Crane αγαπούσε τα παιδιά και τη φυσική ζωή και απεχθανόταν τον καπιταλισμό. Πράγματι, δεν γίνεται να αγαπάς τα παιδιά και να πιστεύεις ότι μπορούν να μεγαλώσουν μέσα σ' ένα κοινωνικό σύστημα που καταστρέφει διαρκώς ότι είναι λογικό και ευχάριστο στη ζωή. Με γαϊδουρινό πείσμα, λοιπόν, ενάντια σε όσους διατείνονται το αντίθετο

Ζήτω η εργατική Πρωτομαγιά

Οι Εκδόσεις των Συναδέλφων

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Τον μύθο που σκαρφίστηκε ο **WALTER CRANE** το μακρινό **1896** για ένα πεισματάρικο γαϊδούρι που του στέρησαν την ελευθερία του και που χάρη στο πείσμα του μια πρωτομαγιά την ξανακέρδισε, τον αφιερώνω στην κόρη μου **ΣΥΛΒΙ** και σε όλα τα παιδιά του κόσμου. Λατρεύω αυτά τα πεισματάρικα γαϊδουράκια που κυλιούνται στη λάσπη, που φωνάζουν πολύ, που θυμώνουν περισσότερο, που ξεχνάνε την πείνα τους για να παίξουν, που ξεχνάνε το παιχνίδι μόνο για να φάνε, που σου μιλάνε με σακατευτική ειλικρίνεια, που γελάνε γιατί ακόμα μπορούν, που με τη φαντασία τους μετατρέπουν ένα ασημαντο κομμάτι ξύλο σε ένα ολόκληρο σύμπαν και που πεισμώνουν, πεισμώνουν, πεισμώνουν και κλωτσάνε κάθε φορά που τους στερείς την ευτυχία της παιδικότητάς τους –ίσως τη μόνη που θα γνωρίσουν ποτέ– και που εμείς οι μεγάλοι την εγκαταλείψαμε μαζί με τη φαντασία μας που μας επέτρεπε να σκεφτόμαστε ότι μπορούμε να ζήσουμε αλλιώς και μαζί με το πείσμα μας ότι η φαντασία μας είναι σημαντικότερη από την πραγματικότητα που ζούμε. Λατρεύω αυτά τα πεισματάρικα γαϊδουράκια που μου ξαναμαθαίνουν πως να ζω απλά και ευχάριστα.

Λίγο μετά που γεννήθηκε η Συλβί ξεκίνησε η καραντίνα. Στο πεδίο του Άρεως βρεθήκαμε πολλοί γονείς και παιδιά που ζήσαμε μαζί μια ανθρώπινη κατάσταση γεμάτη σχόλη και όχι σχολείο, αγάπη και μοιρασιά. Χρειάστηκε, επίσης, κάποιες φορές να υπερασπιστούμε τον κοινόχρηστο χώρο και την κοινή ζωή ενάντια σε πολλών ειδών φύλακες: αστυνομικούς, παρκοφύλακες, τζιτζιφιόγκους και τέλος από τους απαίσιους καλλιτέχνες, επιμελητές και υπαλλήλους της Στέγης Ωνάση που διέλυσαν την κοινή ζωή του πάρκου και έδιωχναν τα παιδιά από τους κοινόχρηστους χώρους. Για αυτά τα παιδιά και τα παιδιά όλου του κόσμου μιλάει αυτός ο μύθος, για την Μαρίνα, τη Μυρσίνη, τον Βασιλάκη, τον Γιούλεν, τον Φοίβο, τον Νικόλα, τη Ζεϊνέπ, τα δίδυμα το Γιώργο και τη Μυρτώ την Πηνελόπη, τη Ζωή, την Ισαβέλλα, την Αρετή, την Καλυψώ, την Καρολίνα, την Λένα τον μικρό Ιάσωνα και τόσα άλλα παιδιά.

Θα ήθελα να αναφέρω όλα τα ονόματά τους αλλά μαζί με τη φαντασία και το πείσμα μου έχασα και τη μνήμη μου. Αφήνω αυτό τον χώρο εδώ.....για να γράψουν το όνομά τους και να μου το στείλουν να το βάλω μια άλλη φορά σε ένα άλλο βιβλίο.

Τηλέμαχος
Πρωτομαγιά 2023

Ο ΓΑΪΔΑΡΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΙΝΑ: ΕΝΑΣ ΜΥΘΟΣ

Ένας γαΐδαρος κάποτε απολάμβανε την ελευθερία ζώντας στα κοινά. Τα κοινά ήταν απολαυστικά. Υπήρχε άφθονο γλυκό χορτάρι διαθέσιμο για συγκομιδή, και παρόλο που η τροφή ποίκιλλε σύμφωνα με τις αλλαγές των εποχών, δεν έλειπαν ποτέ τα γαΐδουράγκαθα για να προσθέσουν στη διατροφή μια πικάντικη νότα. Οι θάμνοι από ασपालαθές προσέφεραν τόσο άρωμα όσο και καταφύγιο από τις καταιγίδες, και μπορούσε πάντα να κυλιστεί ανέξοδα και ανεμπόδιστα στους αμμόλακους, ενώ οι κοινόχρηστοι νερόλακκοι προσφέρονταν για ξεδιψασμα.

Υπήρχαν και άλλα γαΐδουρία που μοιράζονταν αυτόν τον άγριο και εύκαιρο παράδεισο, αλλά καθώς υπήρχε άφθονος χώρος για κλωτσιές και δεν υπήρχε σπάνη στους βοσκότοπους καμία σοβαρή διαφορά δεν προέκυψε, και ποτέ δεν άκουσα να θεμελιώνονται ταξικές διακρίσεις μεταξύ τους και αναμεταξύ των διαφόρων άλλων κατοίκων των κοινών όπως οι χήνες, που ήταν εξίσου ικανοποιημένες με το κοινόχρηστο σύστημα. Εκεί που μια μέρα ο γαΐδαρος μας καθόταν ήσυχος, στοχαστικός και με τα κρεμαστά αυτιά της σοφίας να συσπώνται βαθυστόχαστα, εκεί τον πλησίασε ένα από τα όντα που αποκαλούνται άνθρωποι, τα οποία συνήθιζε να περιφρονεί λόγω του ότι διέθεταν μόνο δύο πόδια. Ο συγκεκριμένος άνθρωπος, ωστόσο, διέθετε, εκτός από δύο πόδια, κάτι που παρουσίαζε ξεχωριστό ενδιαφέρον για το γαΐδαρο, ή για να το πούμε αλλιώς, διέθετε ένα δεμάτι σανό. Πολύ σύντομα δημιουργήθηκαν φιλικές σχέσεις. Επιπλέον δεν φαινόταν να υπάρχει κάποια υποψία εμπορικής εξαπάτησης κατά τη συναλλαγή της παράδοσης του σανού — όπως σε ορισμένες περιπτώσεις που ριψοκίνδυντοι έμποροι προσφέρουν γυάλινες χάντρες και τσεκούρια για τον χρυσό των ιθαγενών και το ελεφαντόδοντο των απλών φυλών. Ωστόσο, τα δυο πόδια άρχισαν να κινούνται, μεταφέροντας το δεμάτι με το σανό σε βολική απόσταση, και τα τέσσερα πόδια ανυποψίαστα ακολούθησαν, διεγερμένα ήδη από μια περιστασιακή μπουκιά. Έτσι πλησίασαν τον αυτοκινητόδρομο και τότε, δίχως καμία προειδοποίηση, τα δυο πόδια άρπαξαν το σανό μακριά και, τυλίγοντας ένα χαλινάρι γύρω από το κεφάλι του γαΐδαρου, πήδηξαν πάνω στα καπούλια του και κεντρίζοντας τα σθεναρά με τις φτέρνες τους και με τη συνοδευτική χρήση ενός ραβδιού ανάγκασαν τα τέσσερα πόδια να τα κουβαλήσουν μαζί με το δεμάτι το σανό.

Ο γαΐδαρος αγανάκτησε· τινάγματα, κλωτσιές, πισωγυρίσματα ήταν τα πολιτικά μέτρα στα οποία κατέφυγε, εναλλάσσοντας τα με πλήρη αποχή από την κίνηση.

Τελικά τα δύο πόδια εκτοπίστηκαν από την έδρα της κυβέρνησης και εναποτέθηκαν στο κράσπεδο.

Ο γαΐδαρος, ελεύθερος ξανά, πήρε το δρόμο της επιστροφής στα κοινά· εκεί όμως βρήκε άλλα δίποδα να τοποθετούν με φούρια ένα φράχτη γύρω τους — τον αποκαλούσαν «περίφραξη» — και ο γαΐδαρος εκδιώχθηκε. Ο ιδιοκτήτης του σανού επιστρέφοντας και πάλι, εκμεταλλεύθηκε την κατάσταση και με τη βοήθεια ενός φίλου του που επιδείκνυε ένα μαστίγιο φόρεσαν, όχι χωρίς αντίσταση, ένα χαλινάρι στη μουσούδα του γαΐδαρου. Έπειτα τα δύο ζευγάρια πόδια ανέβηκαν καβάλα στην πλάτη του και τα τέσσερα πόδια, όντας εμβρόντητα για την ώρα από αυτές τις ανώτερες τακτικές, τριπόδισαν ταπεινά κατά μήκος του δρόμου, παρηγορούμενα με τον προσδοκώμενο σανό στο πέρας του ταξιδιού.

Λοιπόν, το τέλος του ταξιδιού επιτέλους ήρθε· αλλά ήταν στους λασπερούς δρόμους μιας ρυπαρής και καπνισμένης πόλης, σε μια ανήλιαγη αυλή και σ' ένα υπόστεγο μισογκρεμισμένο και ετοιμόρροπο, με νερό και σανό μουχλιασμένα, και τα κόκκαλα να πονάν μέχρι το μεδούλι. Ούτε ανοιξιάτικο γρασίδι, ούτε άρωμα ασपालάθου, ούτε καν ένα γαΐδουράγκαθο για ελεημοσύνη. Αυτά αναλογιζόταν ο καημένος ο γαΐδαρος, ώσπου, έπειτα από τις μνημειώδεις αγγαρείες της ημέρας βαρύνος ύπνος τον κατέβαλε. Ωστόσο, δεν είχε κοιμηθεί για πολύ προτού τα νέα του αφεντικά τον ξυπνήσουν και, τραβώντας τον στην αυλή, του φορέσουν το χαλινάρι, μια βαρά σέλα και δυο μεγάλα κοφίνια για να κρατά την ισορροπία του, παραγεμισμένα με λαχταριστά λαχανικά και φρούτα που δεν μπορούσε να φτάσει. Το ζευγάρι τον καβαλίκεψε ξανά και έτσι καβάλα τον οδήγησε στην αγορά· όμως αυτό, για τον γαΐδαρο, σήμαινε μονάχα την αλλαγή του ενός φορτίου με μ' ένα άλλο, χωρίς καμία εμφανή βελτίωση της δικής του τροφής, έτσι που συχνά βρισκόταν στη κατάσταση κάποιου όπου η πλάτη του είναι φορτωμένη με καλούδια που δεν μπορεί να αγγίξει, χαρούμενος που μαζεύει σκουπίδια από τον δρόμο για να ικανοποιήσει την πείνα του. «Τι γαΐδαρος που πρέπει να ήμουν για να εγκαταλείψω εκείνα εκεί τα κοινά!» είπε στον εαυτό του.

Αυτή η ζωή σκληρής εργασίας, κακομεταχείρισης και λιγοστού και φτωχού φαγητού, συνεχίστηκε για αρκετό καιρό και οι τύχες του γαΐδαρου μας δεν έδειχναν παρά ελάχιστα σημάδια βελτίωσης.

Που και που άκουγε ότι τα γαΐδουρία επαναστατούσαν, αλλά το μόνο αποτέλεσμα φαινόταν να είναι ένας ακόμα πιο σφιχτός χαλινός και βαρύτερα φορτία.

Μια μέρα, όμως, (ήταν μάλιστα πρωτομαγιά) συνέβη μια αλλαγή γι αυτόν. Τα αφεντικά του τον είχαν οδηγήσει —διότι τώρα πια είχε προαχθεί στην υπερήφανη θέση να τραβάει ένα κάρο, γεγονός που επέτρεπε στα αφεντικά του να τον βάζουν να κουβαλάει πολύ περισσότερο βάρος από ό,τι μπορούσε να σηκώσει στην πλάτη του, συμπεριλαμβανομένων και των ιδίων— τα αφεντικά του, λοιπόν, τον είχαν οδηγήσει σε ένα κοινό· ήταν κι αυτό

κάτι· αλλά σε αυτό το κοινό υπήρχε ένα τεράστιο σύμπλεγμα από σκηνές και τροχόσπιτα, με παράξενες εικόνες πάνω τους. Τροχοί με σειρές από ξύλινα αλογάκια έφερναν βόλτες στους ήχους μουσικής· ακούγονταν δυνατά σφυρίγματα από σφυρίχτρες, ρίχνονταν πυροβολισμοί και συνωστίζονταν πλήθη κόσμου. Όλα αυτά μαζί ήταν πολύ συναρπαστικά.

Το γαΐδουράκι μας απελευθερώθηκε από το στολισμένο με κορδέλες κάρο του και τα δυο αφεντικά του, πηδώντας στην πλάτη του, το τράβηξαν στη σειρά μαζί με άλλα γαΐδουράκια και τους αναβάτες τους.

Ήταν μια κούρσα γαϊδάρων. Στο έναυσμα ξεκίνησαν. Ήταν απόλαυση να νιώθει το μαλακό χορτάρι κάτω από τις οπλές του ξανά. Ο γαΐδαρός μας δεν χρειαζόταν καθόλου παρότρυνση, λόγω του ζωώδους πνεύματός του και των παλιών συνηθειών του τα πήγαινε περίφημα. Τα πήγαινε τόσο καλά, μάλιστα, κι έδωσε στην κούρσα τόσο γρήγορο ρυθμό, ώστε πρώτα έπεσε το ένα από τ' αφεντικά του κι έπειτα, μετά από μάταιο αγώνα να κρατηθεί στη θέση του και πολλά χτυπήματα, τα οποία έκαναν το γαΐδαρο να επιταχύνει ακόμα περισσότερο, έπεσε και το άλλο, επίσης, μέσα σε τρανταχτά γέλια από το πλήθος των θεατών. Ο γαΐδαρος, νιώθοντας την πλάτη του απαλλαγμένη από κάθε φορτίο, κέρδισε εύκολα, και έδειξε τόσο πολλή αποφασιστικότητα και αντιστάθηκε τόσο πεισματικά να επιστρέψει στην προηγούμενη ζωή του, αυτή του μόχθου, ώστε κανείς δεν ριψοκινδύνευε να τον καβαλήσει ή να τον καταναγκάσει έκτοτε· και άκουσα ότι έχει επιστρέψει και πάλι στα κοινά του και στην απόλαυση της απλής ζωής του.

Ο σχολιασμός ή το ηθικό δίδαγμα είναι, ίσως, αχρείαστα· αλλά αν κάποιος όπου «γαΐδαρος» διαβάσει «φυσικός άνθρωπος» ή «εργάτης», «μονοπώλιο της γης» για το πρώτο αφεντικό, «καπιταλισμός» για το δεύτερο, μπορούμε κατόπιν να βρούμε εύκολα λεπτομέρειες που να ταιριάζουν στον «εμπορικό ανταγωνισμό», το «βιομηχανικό σύστημα», τη «σχέση του εργατικού δυναμικού προς την εργοδοσία» κ.λπ. σε αυτόν τον οικείο μύθο.

A LITTLE HOLIDAY: OR A DAY OFF FOR ALL PARTIES
[see "THE DONKEY & THE COMMON"]

ΛΙΓΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ: Η ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΣΧΟΛΗΣ ΓΙΑ ΟΛΑ Τ' ΑΝΤΙΜΑΧΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ